

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Народна психологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестр: 2. 1 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13
Викладач(-і)	К.політ.н., доцент Микола Кулачинський К.і.н., доцент Тетяна Подкупко-Дячкова К.і.н., доцент Олена Уварова
Контактна інформація	E-mail: kafedra_11@ukr.net Консультації: з 14.00 до 16.00 щочетверга, з 10.00 до 14.00 щосуботи

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення є етнокультурні особливості психічного складу і поведінки людей, що визначаються їх національною належністю або етнічною спільністю, а також традиціями, що формувалися історично.

Пререквізити: ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із історії та української культури, етнографії, мистецтва, художньої культури.

Постреквізити: формує вміння застосовувати отримані знання в процесі подальшого навчання і професійній (лікарській) діяльності та сприяє становленню національно свідомої особистості.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Мета – опанування здобувачем вищої освіти знань і формування компетентностей в галузі гуманітарних наук; осягання вітчизняної історії та культури; орієнтуватися в основних закономірностях суспільного, громадського і культурного розвитку України на тлі особливостей епох і регіонів; розширення світогляду здобувача, розвиток почуття поваги, гордості та шанобливості до вітчизняної історії і культури; вироблення високих суспільних, державних, гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності.

Завдання: простежити процеси еволюції населення і держави, розвитку культури на території сучасної України від первісної епохи до сьогодення; збагнути єдність українського етносу у його етнографічній, культурній, мовній, економічній різноманітності; пізнати особливості національної культури українського народу, його духовні цінності, чинники формування, специфіку та сфери реалізації українського менталітету; аналізувати значення традиційної духовної та матеріальної культури.

Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

- *знати:* історію та культуру України від найдавніших часів до сьогодення; матеріальні та духовні цінності українського народу.
- *вміти:* аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для населення. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України.
- *оволодіти навичками:* здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; проявляти навички міжособистісної взаємодії; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; прагнення до збереження історико-культурної спадщина; здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання. Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (30 год.) і організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Консультації – індивідуальні.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

При проведенні семінарських занять використовуються *методи навчання*: словесні, наочні, практичні; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький; самостійної роботи здобувачів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмій і навичок, методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація навчання, контролю, самоконтролю.

Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Етнопсихологія як наука. Проблема етносу та нації в етнопсихології.
- Тема 2. Основні етапи розвитку уявлень про предмет етнопсихології.
- Тема 3. Методологічні принципи та методи етнопсихології.
- Тема 4. Психічний склад етносу. Етнічність українців.
- Тема 5. Національна свідомість. Ментальність як інтегральна етнопсихологічна ознака нації.
- Тема 6. Етнічні стереотипи. Етнічні конфлікти.
- Тема 7. Етнопсихологія українців.
- Тема 8. Культура як основна етнорозрізнявальна ознака. Кроскультурна психологія.
- Тема 9. Психологія культурної взаємодії. Адаптація до нового культурного середовища.
- Тема 10. Теоретичні проблеми етнокультури. Психологія міжкультурної взаємодії.
- Тема 11. Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект.
- Тема 12. Народні знання і морально-етичні норми українців.
- Тема 13. Психологічні моделі української усної народної творчості.
- Тема 14. Українська традиційно-побутова культура: психологічний вимір.
- Тема 15. Зародження українського світогляду XII – перша половина XIV ст.
- Тема 16. Формування ідеї окремішності в психології українського народу в другій половині XIV – XVI ст.
- Тема 17. Спроби реалізації самостійництва в народній психології XVII – початку XVIII ст.
- Тема 18. Народна психологія в духовному і політичному житті українського суспільства в XVIII ст.
- Тема 19. Розвиток української психології в період національного відродження першої половини XIX століття. Українська національна психологія другої половини XIX ст.
- Тема 20. Психологічні аспекти української державницької ідеї у XX – початку XXI ст.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

Перелік рекомендованої літератури

Основна (базова) література:

1. Етнопсихологія ; укл. Ольховецький С.М. Ольховецький В.С. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр "Візаві", 2019. 155 с.
2. Крюкова М.А., Форманюк Ю.В. Етнопсихологія: навчально-методичний посібник. – Одеса: Фенікс, 2020. – 106 с.
3. Майборода О. М. Етнічність у міжнародній системі / О. М. Майборода. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2015. – 403 с.
4. Махній М. М. Етнопсихологія і міжкультурна комунікація / М. М. Махній. – Чернігів, 2015. – 256 с.
5. Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник / В. М. Павленко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 448 с.
6. Подкупко Т.Л. Репродуктивне здоров'я жінки за козацьких часів // Репродуктивне здоров'я в інформаційному суспільстві: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 9-20 червня 2016 р., м. Київ / [за заг .ред. Л. Л. Ляхоцької] - НАПН України, Ун-т менедж. освіти-Український відкритий університет післядипломної освіти. – К., 2016. – С. 25-27.
7. Подкупко Т.Л. Духовна складова геополітичної думки творів Юрія Липи // Дев'яті Липівські читання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (11-12 травня 2018 р.) / упоряд. С.В.Кучеренко. – Полтава: ПУЕТ, 2018. – С. 48-53.
8. Савицька О. В. Етнопсихологія : Навч. посібник / О. В. Савицька, Л. М. Співак. – К. : Каравела, 2019. – 264 с.

Допоміжна:

9. Варзар І. М. Політична етнологія. Пропедевтичний курс. Підручник / І. М. Варзар. – К. : МАУП, 2012. – 354 с.
10. Етнічність: енциклопедичний довідник / В. Б. Євтух. – К. : Фенікс, 2012.– 395 с.
11. Етнопсихологія : навч. посіб. для студ. ВНЗів / М. Б. Боднар. – Кременець : ВЦ КОГПШ ім Т. Шевченка, 2013.– 287 с.
12. Іваницький А.І. (упоряд.) Український обрядовий фольклор західних земель: Музична антологія. – Вінниця : Нова Книга, 2012. — 624 с.
13. Історія української культури. Навч. посіб./ За ред. О. Ю. Палової – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
14. Колтунов О. Ю. Історія української культури : навч. посібник / О. Ю. Колтунов, О. О. Уварова. – Одеса : ОНМедУ, 2011. - 316 с.
15. Куєвда В. Психологічні ретроспекції української етнокультурної моделі : монографія / [В. Т. Куєвда, Т. В. Ковтунович] ; за ред.М.-Л. А. Чепи. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 104 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

16. Подкупко Т.Л. Вплив козацького світогляду на українські стародруки першої половини XVII ст. (за матеріалами ОДНБ ім. М.Горького) // Наукові записки Запорізького

17. Уварова О.О. Багатостічна парадигма викладання історичних дисциплін і формування міжетнічної толерантності у здобувачському середовищі. Актуальні питання соціально-гуманітарної середньої та вищої освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Дніпро, 21 квітня 2020 р. Дніпро-Любляна: КЗВО «ДАНУ» ДОР», Україна – University of Ljubljana, Slovenia, 2020. С. 152-154.

18. Фурман А.В. Психокультура української ментальності. – Тернопіль : НДІ МЕВО, 2014. – 168 с.

Інформаційні ресурси:

1. Україна: Етнографія та Етнологія. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.lp.edu.ua/uk/ukrayina-etnografiya-ta-etnologiya>

2. Польові етнографічні джерела. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/25261/kulturologiya/polovi_etnografichni_dzherela

ОЦІНЮВАННЯ

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на семінарських заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання студентів відбувається на кожному семінарському занятті (повинно бути опитано не менше 30 % студентів). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

Критерії оцінки знань здобувачів під час семінарських занять:

- оцінка «відмінно» виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні та глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
- оцінка «добре» виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їхнього самостійного оновлення та поновлення у ході

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);

- оцінка «задовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі помилки у відповідях на іспиті й при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);
- оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивнопродуктивний).

Робоча програма курсу передбачає виконання за бажанням здобувача *індивідуальної самостійної роботи здобувача (ICP)*: 1) виступ здобувача із самостійно підготовленою доповіддю на кафедральному турі щорічної університетської наукової конференції. 2) захист реферату на семінарському занятті. 3) виготовлення навчальних засобів (наочні засоби - мапи, презентації, стенди тощо). Оцінка за індивідуальне завдання нараховується здобувачеві лише за умов успішного його виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності. Тематика індивідуального завдання може бути запропонована викладачем або здобувачем.

Робоча програма курсу передбачає виконання за бажанням здобувача *індивідуальної самостійної роботи здобувача (ICPЗ)*: 1) виступ здобувача із самостійно підготовленою доповіддю на кафедральному турі щорічної університетської наукової конференції. 2) захист реферату на семінарському занятті. 3) виготовлення навчальних засобів (наочні засоби - мапи, презентації, стенди тощо). Оцінка за індивідуальне завдання нараховується здобувачу лише за умов успішного його виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності. Тематика індивідуального завдання може бути запропонована викладачем або здобувачем.

Підсумковий контроль не передбачено програмою.

Як результат вивчення даної дисципліни здобувач отримує «залік», який виставляється на підставі поточної навчальної діяльності здобувача за умов: відсутності пропусків занять або вчасного їхнього відпрацювання, середнього балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00. Залік виставляється у кінці вивчення дисципліни на підставі поточних оцінок у вигляді середнього балу (тобто середнє арифметичне всіх отриманих оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми). Отримане середнє арифметичне з

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

дисципліни дозволяє здійснити конвертацію в оцінку за 200-бальною шкалою для подальшого ранжування за рейтинговою шкалою (ECTS). Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, здобувачі оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання відповідає загальним правилам в ОНМедУ. Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу. Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань. Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання; повторне проходження оцінювання.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету.